T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2023/26
KARAR NO : 2023/409
KARAR TR : 15/05/2023

ÖZET: Davacı adına belediye gelirleri kapsamında tahakkuk ettirilen *"su ve kanalizasyon harcamalarına katılma paylarının"* iptali istemiyle açılan davanın, tahakkuka konu katılım paylarının *"belediyelere ait vergi, resim ve harçlar ile benzeri mali yükümler"* kapsamında olması nedeniyle İDARİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : .... Taahhüt Yapı İnş. Tic. Ve San. Ltd. Şti.
Vekili : Av. E. D
Davalı : Van Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü
Vekili : Av. A. N. A

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekili, müvekkili şirket tarafından Van ili, İpekyolu ilçesi,.... Mahallesi, ... ada ve .... sayılı parselde kayıtlı taşınmaz üzerinde, İpekyolu Belediyesinden almış olduğu yapı ruhsatı ile inşaat faaliyetinde bulunduğunu, inşa edilecek konutların su ve kanalizasyon hatlarının şehir şebekesine bağlanması için davalı tarafından inşaat başlamadan katılım paylarını peşin ödeme koşulu getirildiğini, tahakkuk edilen paranın ödendiğini, alınan peşin ödemelerin haksız ve hukuka aykırı olduğunu ileri sürerek, davalının 27/07/2022 tarih ve *"su ve kanalizasyon harcamalarına katılım payı"* konulu işleminin iptali istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

2. Davalı vekili, yasal süresi içinde sunduğu cevap dilekçesi ile, *"harcamalara katılım payı alacaklarının idare ile aboneler arasında bir abonmanlık sözleşmesine dayandığı ve özel hukuk hükümlerine göre uyuşmazlığın adli yargıda çözümü gerektiğini"* belirterek yargı yolu bakımından görev itirazında bulunmuştur.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. İdari Yargıda

3. **Van Vergi Mahkemesi 12/10/2022 tarih ve E.2022/1605 sayılı görevlilik kararı** ile, *"...2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun 98. maddesinde vergi, resim, harç ve katılma payları hakkında 213 sayılı Vergi Usul Kanunu ile 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsili Usulü Hakkında Kanun hükümlerinin uygulanacağının açıkça hükme bağlanmış ve katılma paylarının kanunla konularak, yükümlüsü, miktarı, tarhı, tahakkuku, tahsili, uygulanacak yaptırımlar ve zamanaşımı gibi hususların yasayla düzenlenmiş olması karşısında vergi ve benzeri mali yükümlülük olan ve Belediye Gelirleri Kanunu'nda sayma yoluyla ifade edilen su ve kanalizasyon harcamalarına katılma paylarına ilişkin uyuşmazlığın görüm ve çözüm yerinin vergi mahkemesi olduğu..."* gerekçesiyle, davalının görev itirazını reddetmiştir.

4. Davalı vekili tarafından, olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılması istemiyle başvuruda bulunulması üzerine dilekçe, dava dosyasının örneği ile birlikte Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına gönderilmiştir.

B. Olumlu Görev Uyuşmazlığı Çıkarılmasına İlişkin Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı Talebi

5. Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı, dava konusu tahakkuk işleminin özel hukuk tüzel kişisi VASKİ tarafından tesis edilmiş ve abonelik sözleşmesinden kaynaklı bir işlem olması nedeniyle, söz konusu katılma payının idare ile kişi arasında abonman sözleşmesiyle kurulan özel hukuk ilişkisi çerçevesinde ve hizmet karşılığında maliyet-kâr esasına göre idarece belirlenen tarifeye dayanılarak alınan bir ücret olduğu ve açılan davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu görüşüyle, 2247 sayılı Kanun'un 10. maddesi uyarınca olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılmasına karar vererek dosyayı Uyuşmazlık Mahkemesine göndermiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

> *"...Bilindiği gibi, 03/07/2005 tarihli ve 5393 sayılı Belediye Kanununun "Belediyenin Yetkileri ve İmtiyazları" başlıklı 15. maddesinin (d) bendinde; "Özel kanunları gereğince belediyeye ait vergi, resim, harç, katkı ve katılma paylarının tarh, tahakkuk ve tahsilini yapmak; vergi, resim ve harç dışındaki özel hukuk hükümlerine göre tahsili gereken doğal gaz, su, atık su ve hizmet karşılığı alacakların tahsilini yapmak veya yaptırmak" belediyenin yetki ve imtiyazları arasında sayılmış iken, 20/11/1981 tarihli ve*

2560 sayılı İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanunun 1. maddesi ile, İstanbul Büyükşehir Belediyesinin su ve kanalizasyon hizmetlerini yürütmek ve bu amaçla gereken her türlü tesisi kurmak, kurulu olanları devralmak ve bir elden işletmek üzere İstanbul Büyükşehir Belediyesine bağlı müstakil bütçeli ve kamu tüzel kişiliğini haiz bir kuruluş olarak İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü kurulmuştur.

2560 sayılı Kanunun "Görev ve Yetkiler" kenar başlıklı 2. maddesinde, "İSKİ'nin görev ve yetkileri şunlardır: ...b) Kullanılmış sular ile yağış sularının toplanması, yerleşim yerlerinden uzaklaştırılması ve zararsız bir biçimde boşaltma yerine ulaştırılması veya bu sulardan yeniden yararlanılması için abonelerden başlanarak bu suların toplanacakları veya bırakılacakları noktaya kadar her türlü tesisin etüt ve projesini yapmak veya yaptırmak; gerektiğinde bu projelere göre tesisleri kurmak ya da kurdurmak; kurulu olanları devralıp işletmek ve bunların bakım ve onarımını yapmak, yaptırmak ve gerekli yenilemelere girişmek ... d) Su ve kanalizasyon hizmetleri konusunda hizmet alanı içindeki belediyelere verilen görevleri yürütmek ve bu konulardaki yetkileri kullanmak..." hükmüne; 13. maddesinde, "İSKİ'nin gelirleri aşağıdaki kaynaklardan sağlanır: a) Su satışı ve kullanılmış suların uzaklaştırılmasına karşılık, tarifesine göre abonelerden alınacak ücretler, b) Belediye Gelirleri Kanunu uyarınca, su ve kanalizasyon tesislerinden yararlananlardan ilgili belediye adına alınacak katılma payları..." hükmüne; 23. maddesinde, "Su satışı, kanalizasyon tesisi bulunan yerlerdeki kullanılmış suların uzaklaştırılması, septik çukurların boşaltılması giderleri için ayrı tarifeler yapılır. Bu tarifelerin tespitinde, yönetim ve işletme giderleri ile amortismanları doğrudan gider yazılan (aktifleştirilmeyen) yenileme, ıslah ve tevsi masrafları ve bir kar oranı esas alınır. Tarifelerin tespiti ile tahsilatla ilgili usul ve esaslar bir yönetmelik ile belirlenir." hükmüne yer verilmiştir. Kanunun ek 5. maddesinde ise, "Bu Kanun diğer büyükşehir belediyelerinde de uygulanır." hükmüne yer verilmek suretiyle, söz konusu Kanun hükümlerinin tüm büyükşehir belediyelerinde geçerli olacağı vurgulanmıştır.

Öte yandan; atıksu altyapı tesisleri ile evsel katı atık bertaraf tesislerinin kurulması, bakımı, onarımı, işletilmesi, kapatılması ve izlenmesi, bu tesislerle ilgili olarak verilen tüm hizmetleri karşılayabilecek tam maliyet esaslı tarifelerin; atıksualtyapı yönetimleri, büyükşehir belediyeleri ve belediyeler tarafından belirlenmesi, ayarlanması ve uygulanması yoluyla çevresel altyapı hizmetlerinin sürdürülebilirliğini sağlamak amacıyla hazırlanan ve Resmi Gazete'nin 27/10/2010 tarihli ve 27742 sayısında yayınlanarak yürürlüğe giren Atıksu Altyapı ve Evsel Katı Atık Bertaraf Tesisleri Tarifelerinin Belirlenmesinde Uyulacak Usul ve Esaslara İlişkin Yönetmeliğin 4/1.a maddesinde, Yönetmeliğin uygulanmasında abone kavramının "su ve atıksu ve katı atık hizmetlerinden faydalanan ve/veya faydalanacak gerçek veya tüzel kişiyi" ifade ettiği; "Abonelik" kenar başlıklı 10. maddesinde ise "atıksu altyapı yönetimlerinin hizmet vermekle yükümlü olduğu tüm gerçek ve tüzel kişilerin abone olmasının zorunlu olduğu" hükme bağlanmıştır.

Dosyanın incelenmesinden, davacının,Van ili, İpekyolu ilçesi,.... Mahallesi, ... ada ve .... sayılı parselde yer alan taşınmazda bulunan su aboneliğiyle ilgili olarak su ve kanalizasyon tesisleri harcamalarına katılım payı alınmasına ilişkin 27.07.2022 tarihli tahakkuk işleminin iptali istemiyle bakılan davanın açıldığı; dosya kapsamında, söz konusu taşınmaz ile ilgili olarak 203260 numaralı su aboneliğinin de bulunduğu anlaşılmıştır.

Somut olay ve mevzuat hükümleri birlikte irdelendiğinde, davalı VASKİ Genel Müdürlüğü tarafından davacı adına su ve kanalizasyon harcamalarına katılma payı tahakkuk ettirilmesine ilişkin işlemin, gerek su ve kanalizasyon hizmetleri özel bir kanun ile düzenlenmiş olan VASKİ Genel Müdürlüğü tarafından tesis edilmiş olması, gerekse de taraflar arasında bir abonelik ilişkisinin bulunması hususları birlikte değerlendirildiğinde, söz konusu katılma payının idare ile kişi arasında abonman sözleşmesiyle kurulan özel hukuk ilişkisi çerçevesinde ve hizmet karşılığında maliyet-kâr esasına göre idarece belirlenen tarifeye dayanılarak alınan bir ücret olduğunun görüldüğü, anılan işlemin iptali istemiyle açılan iş bu davanın çözümünün de adli yargının görev alanına girdiği sonucuna varılmıştır..."

6. Emsal dosyalardaki görüşü bilinmekle, 2247 sayılı Kanun'un 13. maddesi çerçevesinde Danıştay Başsavcısının görüşünün alınmasına gerek görülmemiştir.

III. İLGİLİ HUKUK

A. Mevzuat

7. 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun *"Kanalizasyon harcamalarına katılma payı"* başlıklı 87. maddesi şöyledir:

"Belediyelerce ve belediyelere bağlı müesseselerce, aşağıdaki şekilde kanalizasyon tesisi yapılması halinde, bunlardan faydalanan gayrimenkullerin sahiplerinden, Kanalizasyon Harcamalarına Katılma Payı alınır:

a) Yeni kanalizasyon tesisi yapılması,

b) Mevcut tesislerin sıhhi ve fenni şartlara göre ıslah edilmesi.

İki ve daha fazla yol kenarında bulunan gayrimenkuller, hangi yoldaki kanalizasyona bağlanmış ise, payın hesabında o yola ait kanalizasyon giderleri nazara alınır."

8. Bu Kanun'un *"Su tesisleri harcamalarına katılma payı"* başlıklı 88. maddesi şöyledir:

"Belediyelerce veya belediyelere bağlı müesseselerce beldede aşağıdaki şekillerde su tesisleri

yapılması halinde, dağıtımın yapıldığı saha dahilindeki gayrimenkullerin sahiplerinden, Su Tesisleri Harcamalarına Katılma Payı alınır:

a) Yeni içmesuyu şebeke tesisleri yapılması,

b) Mevcut şebeke tesislerinin tevsii ve ıslahı.

Birden fazla yol kenarında bulunan gayrimenkullere ait payın hesabında, bunların yalnız suya bağlandıkları yol üzerindeki uzunlukları esas alınır."

9. Kanun'un *"Payların tahakkuk şekli"* başlıklı 90. maddesi şöyledir:

"Yol Harcamalarına Katılma Payı, bu hizmetin yapıldığı yollardan faydalanan, Su Tesisleri İle Kanalizasyon Harcamalarına Katılma Payları ise hizmetten faydalanma şekillerine göre ilgili gayrimenkul sahipleri arasında ve 89 uncu maddeye göre hesaplanan katılma payları toplamının ilgili gayrimenkullerin vergi değerleri toplamına oranlanarak dağıtılması suretiyle hesaplanıp tahakkuk ettirilir. Şu kadar ki, ibadet yerleri hakkında harcamalara katılma payı tahakkuku yapılmaz."

10. Kanun'un *"Tahsil şekli"* başlıklı 93. maddesi şöyledir:

"Harcamalara katılma payları belediyelerce veya bunlara bağlı müesseselerce, 92 nci maddeye göre payların ilan ve tebliğ edildiği yılı takip eden yıldan itibaren iki yılda ve dört eşit taksitte, peşin ödemelerle tahakkuk tarihinden itibaren bir ay içinde tahsil olunur. Ancak, yukarıda yazılı ödeme sürelerini, ilgili belediyelerin teklifi üzerine, 5 yıla (peşin ödemelerde bir yıla) kadar uzatmaya ve buna göre taksit sürelerini tespit etmeye Cumhurbaşkanı yetkilidir. Cumhurbaşkanınca bu yetkinin kullanılması halinde, uzatılan ödeme süreleri için belediyeler, belediye meclislerinin kararı üzerine ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri uyarınca alınan tecil faizi oranını aşmamak üzere faiz alabilirler.

Satış, hibe ve trampa gibi devir hallerinde ferağ sırasında o tarihe kadar ödenmemiş taksitler peşin olarak tahsil olunur.

Harcamalara katılma payına tabi gayrimenkullerin listesi belediyelerce ilgili tapu dairelerine bildirilir. Bu gayrimenkullerin satış, hibe ve trampaları halinde tapu dairesi payın tahsilini sağlamak üzere, belediyeyi haberdar eder ve pay ödenmedikçe intikal işlemi yapılmaz."

11. Aynı Kanun'un *"Yönetmelikle tespit olunacak hususlar"* başlıklı 94. maddesi şöyledir:

"Harcamalara Katılma Paylarının uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşü alınarak Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca düzenlenecek bir yönetmelikte belirtilir."

12. Kanun'un *"Ücrete tabi işler"* başlıklı 97. maddesi şöyledir:

"Belediyeler bu Kanunda harç veya katılma payı konusu yapılmayan ve ilgililerin isteğine bağlı olarak ifa edecekleri her türlü hizmetiçin belediye meclislerince düzenlenecek tarifelere göre ücret almaya yetkilidir. Belediye'ye tekel olarak verilmiş işler kendi özel hükümlerine tabidir."

13. Kanun'un "Usul hükümleri" başlıklı 98. maddesi şöyledir:

"Bu Kanunda aksine hüküm bulunmayan hallerde, bu Kanuna göre alınacak vergi, harç ve katılma payları hakkında 213 sayılı Vergi Usul Kanunu ile 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun ve bunların ek ve tadilleri hükümleri uygulanır."

14. 2464 sayılı Kanun'un 94. maddesine göre hazırlanan 2464 Sayılı Belediye Gelirleri Kanununun Harcamalara Katılma Payları ile İlgili Hükümlerinin Uygulanmasına İlişkin Yönetmeliğin*"Amaç"* başlıklı 1. maddesi şöyledir:

"Bu Yönetmeliğin amacı 26/5/1981 gün ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun üçüncü kısmında yer alan yol, kanalizasyon ve su tesisleri harcamalarına katılma paylarının uygulanmasına ilişkin esasları düzenlemektir."

15. Bu Yönetmeliğin *"Yol Harcamalarına Katılma Payının Hesaplanması"* başlıklı 5. maddesi şöyledir:

"Yol Harcamalarına Katılma Payı bir program dahilinde veya istek üzerine doğrudan yapılan işlerde, 4 üncü maddede belirlenen hizmetler için yapılan giderlerin tamamıdır. Giderlerin hesaplanmasında maliyet, işler hangi ihale usulü ile yapılmış olursa olsun, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ile İller Bankası Anonim Şirketinin o yıllar için tespit ederek yayınlandığıbirim fiyatlar ve rayiçlere göre hesaplanan gerçek bedeli geçemez.

Yolların kaldırımlar da dahil olmak üzere 15 metreden fazla genişliklerine düşen giderler, belediyelere ait olup,payın hesaplanmasında bu giderler nazara alınmaz.

Böylece hesaplanan gider tutarından özel Devlet yardımları karşılıksız fon tahsisleri, bu iş için yapılan bağış ve yardımlar ile kamulaştırma bedelleri düşüldükten sonra kalan miktarın tamamı, 4 üncü maddede belirtilen mükellefler adına Belediye Encümeninin kararını müteakip tahakkuk ettirilir.

16. Yönetmeliğin "*Payın Tahakkuk Şekli*" başlıklı 6. maddesi şöyledir:

"Yol Harcamalarına Katılma Payı 5 inci maddeye göre hesaplanan katılma payları toplamının ilgili gayrimenkullerin sahipleri arasında vergi değeri toplamına oranlanması ile bulunur. İki veya daha fazla yol kenarında bulunan gayrimenkul için asıl cepheyi teşkil eden yoldan dolayı düşen pay tam, diğer yollardan dolayı düşen paylar ise yarım olarak tahakkuk ettirilir."

17. Yönetmeliğin "*Kanalizasyon Harcamalarına Katılma Payı*" başlıklı 8. maddesi şöyledir:

"Belediye veya bağlı kuruluşlarınca, belediye sınırları ve mücavir alanlar içerisinde,

a) Yeni kanalizasyon tesisi yapılması,

b) Mevcut tesislerin sıhhi ve fenni şartlara göre ıslah edilmesi hallerinde, bu tesislerden faydalanacak gayrimenkullerin sahiplerinden Kanalizasyon Harcamalarına katılma payı alınır. İki veya daha fazla yol kenarlarında bulunan gayrimenkuller hangi yoldaki kanalizasyona bağlanmış iseler, payın hesabından o yola ait kanalizasyon giderleri nazara alınır."

18. Yönetmeliğin "*Payın Hesaplanması*" başlıklı 9. maddesi şöyledir:

"Kanalizasyon Harcamalarına Katılma Payı bu yönetmeliğin 5 inci maddesinde belirtilen esaslar dahilinde hesaplanır."

19. Yönetmeliğin "*Payın Tahakkuk Şekli*" başlıklı 10. maddesi şöyledir:

"Kanalizasyon Harcamalarına Katılma Payı 5 inci ve 6 ncı maddelere göre hesaplanacak katılma payları toplamının, ilgili gayrimenkullerin vergi değerleri toplamına oranlanması ile bulunur."

20. Yönetmeliğin "*Payın Tahakkuk Zamanı*" başlıklı 11. maddesi şöyledir:

"Kanalizasyon Harcamalarına Katılma Payı, bu Yönetmeliğin 7 nci maddesinde belirtilen esaslar dahilinde tahakkuk ettirilir."

21. Yönetmeliğin *"Su Tesisleri Harcamalarına Katılma Payı Mahiyeti"* başlıklı 12. maddesi şöyledir:

"Belediye veya bağlı kuruluşlarınca belediye sınırları ve mücavir alanları içerisinde,

a) Yeni içme suyu şebeke tesisleri yapılması,

b) Mevcut şebeke tesislerinin tevsii ve ıslahı hallerinde, dağıtımın yapıldığı saha dahilindeki gayrimenkul sahiplerinden Su Tesisleri Harcamalarına Katılma Payı alınır."

22. Bu Yönetmeliğin *"Payın Hesaplanması"* başlıklı 13. maddesi şöyledir:

"Su Tesisleri Harcamalarına Katılma Payı bu Yönetmeliğin 5 inci maddesinde belirtilen esaslar dahilinde hesaplanır."

23. Yönetmeliğin *"Payın Tahakkuk Şekli"* başlıklı 14. maddesi şöyledir:

"Su Tesisleri Harcamalarına Katılma Payı bu Yönetmeliğin5 inci ve 6 ncı maddelerine göre hesaplanan katılma payı tutarının, dağıtımın yapıldığı saha dahilindeki gayrimenkullerin vergi değerleri toplamına oranlanması ile bulunur."

24. Aynı Yönetmeliğin *"Ortak hükümler"* üst başlıklı Üçüncü Bölümün *"İtiraz"* başlıklı 25. maddesi şöyledir:

"Harcamalara Katılma Payları ile ilgili itirazlar 213 sayılı Vergi Usulü Kanunu hükümlerine göre çözümlenir."

25. 2576 sayılı Bölge İdare Mahkemeleri, İdare Mahkemeleri ve Vergi Mahkemelerinin Kuruluşu ve Görevleri Hakkında Kanun'un "*Vergi Mahkemelerinin görevleri*" başlıklı 6. maddesi şöyledir:

"Vergi mahkemeleri:

a) Genel bütçeye, il özel idareleri, belediye ve köylere ait vergi, resim ve harçlar ile benzeri mali yükümler ve bunların zam ve cezaları ile tarifelere ilişkin davaları,

b) (a) bendindeki konularda 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun uygulanmasına ilişkin davaları,

c) Diğer kanunlarla verilen işleri, çözümler."

B. Yargı Kararları

26. Danıştay Sekizinci Dairenin 17/03/2021 tarih ve E.2016/11190, K.2021/1644 sayılı kararı ile özetle; "*Belediye Gelirleri Kanunu uyarınca tahsil edilen kanalizasyon harcamalarına katılma payı hakkında Vergi Usul Kanunu ve 6183 sayılı Kanun uygulanacak olup; belediyelere ait vergi benzeri mali yüküm olan söz konusu*

katılma payına ilişkin davalar da Vergi Mahkemesinin görev alanına girmektedir. Dosyadaki bilgi ve belgelerin incelenmesinden; davacı kurumdan tahsili talep edilen alacağın kanalizasyon harcamalarına katılma payı olduğu açık olup, söz konusu payın tahsiline ilişkin uyuşmazlığın da Vergi Mahkemesince incelenmesi gerektiği açıktır." gerekçesiyle, görevsizlik kararı veren idare mahkemesi kararının bozulmasına karar vermiştir.

27. Danıştay Dokuzuncu Dairenin 15/02/2022 tarih ve E.2019/7191, K.2022/380 sayılı kararı ile özetle; *"Belediyece alınacak bedelin harcamalara katılma payı olarak vergi benzeri mali bir yüküm olabilmesi için, kamu hizmeti karşılığı olarak ve kamu gücüne dayanılarak, tek taraflı iradeyle salınıp alınmalarının yanı sıra, yasa ile düzenlenmesi gerekmektedir. Yukarıda anılan Belediye Gelirleri Kanunu hükümlerine göre, harcamalara katılma payından bahsedebilmek için "Kanalizasyon Harcamalarına Katılma Payı"nda, (a) yeni bir kanalizasyon tesisi yapılması, (b) mevcut tesislerin sıhhi ve fenni şartlara göre ıslah edilmesi; "Su Tesisleri Harcamalarına Katılma Payı" için ise, (a) yeni bir içmesuyu şebeke tesisi yapılması, (b) mevcut şebeke tesislerinin tevsii ve ıslahı gerekmektedir. Görüleceği üzere söz konusu paylar, kanunla ve anılan hizmetler karşılığı olarak belirlenmiştir. Kanun, bununla da yetinmeyip payların hesaplanma şekliyle birlikte, tahakkuk ve tahsil şekillerini de açıkça belirtmiş, çeşitli usûl ve esasları da İçişleri Bakanlığınca çıkarılan bir Yönetmelikle belirlemiştir."* gerekçesiyle, 2464 sayılı Kanun'un açıkça öngördüğü şekliyle bir kanalizasyon veya içmesuyu şebeke tesisi yapılması, yahut varolan bu tesislerin tevsi ve ıslahı durumu bulunması hallerinde Belediye Gelirleri Kanunu'nda belirtilen türden bir yatırım ve harcama bulunduğu değerlendirmesine gidilmiştir.

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

28. Uyuşmazlık Mahkemesinin Muammer TOPAL'ın Başkanlığında, Üyeler Nilgün TAŞ, Doğan AĞIRMAN, Eyüp SARICALAR, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan 15/05/2023 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi gereğince yapılan incelemeye göre, davalı vekilinin anılan Kanun'un 10/2. maddesinde öngörülen yönteme uygun olarak yaptığı görev itirazının reddedilmesi ve 12/1. maddede belirtilen süre içinde başvuruda bulunması üzerine Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısınca 10. maddede öngörülen biçimde, olumlu görev uyuşmazlığı çıkarıldığı ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliğiyle karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

29. Raportör-Hâkim Arzu ÇETİNDERE ŞAŞI'nın, davanın çözümünde idari yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ'nin davada adli yargının, Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın ise davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

30. Dava, Van ili, İpekyolu ilçesi,.... Mahallesi, ... ada ve .... sayılı parselde kayıtlı taşınmaz üzerinde, İpekyolu Belediyesinden alınmış olan yapı ruhsatı ile inşaat faaliyetinde bulunan davacı şirket adına tahakkuk ettirilen *"su ve kanalizasyon harcamalarına katılım paylarının"* iptali istemiyle açılmıştır.

31. Yukarıda anılan mevzuat hükümlerine göre, payların hesaplanmasında ve tahakkukunda 2464 sayılı Kanun'un 89. ve 90. madde hükümlerinin uygulandığı, payların tahsilinde aynı Kanun'un 90. maddesinin uygulandığı, aynı Kanun'un 97. maddesine göre de katılım paylarının *"tarifeler"* kapsamındaki ücrete tabi işlerden ayrı olduğunun açık şekilde düzenlendiği, aynı Kanun'un 98.maddesinde düzenlenen usul hükümlerine göre de *"bu Kanun'da aksine hüküm bulunmayan hallerde, bu Kanuna göre alınacak vergi, harç ve katılma payları hakkında 213 sayılı Vergi Usul Kanunu ile 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun ve bunların ek ve tadilleri hükümleri uygulanacağının"* hüküm altına alındığı, aynı Kanun'un 94. maddesi gereğince çıkarılan Yönetmelik hükümlerine göre de, katılım paylarının hesaplanmasının ve tahakkukunun bir tarife uyarınca yapılmadığı, dolayısıyla ücrete tabi işlerden olmadığı ve 25. maddesinde *"Harcamalara Katılma Payları ile ilgili itirazların 213 sayılı Vergi Usulü Kanunu hükümlerine göre çözümleneceğinin"* düzenlendiği, buna göre su ve kanalizasyon harcamalarına katılım paylarının gerek niteliği, gerekse tahakkuk ve tahsil usullerine bakıldığında, 2464 sayılı Kanun'un 87. ve 88. maddelerine dayalı olarak alınan vergi benzeri mali yükümlerden olduğu anlaşılmaktadır.

32. Somut olay ve mevzuat hükümleri birlikte irdelendiğinde; davacı ile davalı arasında dava konusu tahakkuk işlemi bakımından bir abonelik ilişkisinin bulunmadığı, harcamalara katılım paylarının abonelik ilişkisinden ve sözleşmesinden bağımsız olduğu, bir başka ifadeyle, taraflar arasında abonelik ilişkisi tesis edilsin ya da edilmesin, harcamalara katılım paylarının *"şebeke suyu ücreti"* veya *"katı atık ücreti"* gibi ücrete tabi işlerden olmadığı anlaşılmakla, abonelik sözleşmesi çerçevesinde alınmayan ve belediyelerin *"vergi benzeri mali yükümler"* kapsamındaki gelirlere ilişkin olan su ve kanalizasyon harcamalarına katılım paylarının gerek tahakkuk ve tahsil usulleri, gerekse bu paylar hakkında 213 sayılı Kanun ile 6183 sayılı Kanun hükümlerinin uygulanacağına ilişkin 2464 sayılı Kanun'un 98. maddesi âmir hükmü ve ilgili itirazların 213 sayılı Kanun hükümlerine göre çözümleneceğine ilişkin Yönetmelik düzenlemesi birlikte dikkate alındığında, katılım paylarının tahakkukunun iptali istemiyle açılan davanın görüm ve çözümünde 2576 sayılı Kanun'un 6. maddesi uyarınca idari yargının görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

33. Yukarıda belirtilen hususlar gözönünde bulundurularak, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısının başvurusunun reddi gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde İDARİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısının BAŞVURUSUNUN REDDİNE,

15/05/2023 tarihinde, Üye Nilgün TAŞ, Üye Doğan AĞIRMAN ve Üye Eyüp SARICALAR'ın KARŞI OYLARI ve OY ÇOKLUĞUYLA KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Muammer	Nilgün	Doğan	Eyüp
TOPAL	TAŞ	AĞIRMAN	SARICALAR

Üye	Üye	Üye
Ahmet	Mahmut	Bilal
ARSLAN	BALLI	ÇALIŞKAN

KARŞI OY

Davacı tarafından açılan iş bu davada, dava konusu katılma payının özel hukuk ilişkisi çerçevesinde ve hizmet karşılığında maliyet-kâr esasına göre idarece belirlenen tarifeye dayanılarak alınan bir ücret olduğu anlaşılmıştır.

Öte yandan, uyuşmazlığın taraflarına baktığımızda bir davacının gerçek kişi, davalının ise özel hukuk hükümlerine göre faaliyet gösteren kamu hukuku tüzel kişisi olduğu konusunda bir tereddüt bulunmamaktadır. Uyuşmazlık açısından davalının vasfı daha önemli olup, davalı özel kanunla kurulan bir kamu hukuku tüzel kişisidir.

Davalılardan VASKİ Genel Müdürlüğü, bir kamu kurumudur ve Van Büyükşehir Belediyesi'ne bağlıdır. Davalı kamu kurumu olup kamu hizmeti niteliğindeki çalışmalarını özel hukuk kuralları altında yapmaktadır. TTK'nın 16. maddesinde, kendi kuruluş kanunları gereğince özel hukuk hükümleri dairesinde idare edilmek ve ticari şekilde işletilmek üzere devlet, vilayet, belediye gibi kamu tüzel kişileri tarafından kurulan teşekkül ve müesseselerin dahi tacir sayılacakları belirtilmiştir.

Bu açıklamalar ışığında, davalılardan VASKİ'nin bir kamu kurumu olduğu ve kamu hizmeti yaptığı; ancak, çalışmalarının özel hukuk hükümlerine bağlı bulunduğu ve tacir sıfatını taşıdığı benimsenmelidir. Bununla birlikte, abonelik sözleşmesinden kaynaklanan uyuşmazlığın da, adli yargı yerinde çözümlenmesi gerekir.

İdari yargı yerlerinde açılacak davalarda husumetin kimlere yöneltileceğini düzenleyen 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2. maddesi gereğince idari yargı yerlerinde sadece ilgili idareye karşı dava açılabilir. Özel hukuk tüzel kişileri ve gerçek kişiler hakkında idare mahkemelerinde dava açılamaz. Davacı, davalı özel hukuk tüzel kişileri ve gerçek kişi olan diğer davalıların haksız eylemi nedeniyle zarara uğradığını ileri sürüp istekte bulunduğuna göre bu davalılar açısından da davanın görüm ve çözüm yeri idari yargı yeri olmayıp adli yargı yeridir(Y. 4. HD, 19.02.2014 Tarih ve 2014/2006 E, 2014/2735 K).

Tüm bu hususlar dikkate alındığında, davaya konu uyuşmazlığın adli yargının görev alanına girdiği düşüncemizle sayın çoğunluğun aksi yöndeki görüşüne katılmamaktayız.

Üye	Üye	Üye
Nilgün	Doğan	Eyüp
TAŞ	AĞIRMAN	SARICALAR